

daril so dobili častna darila po 4 cekine: Josip Urbančič v Ljubljani, Viktor Rohrman v Ljubljani in Anton Planinec v Boštanji; — po 1 cekin: Ivan Urbančič v Trnovem, Miha Mežan, učitelj na Slapu in Ivan Lackner v Mozelji. — Odlike kažejo, da je bila Kranjska častno zastopana pri dunajski državni sadni razstavi, in ako se poleg tega še oziramo na uspehe deželne sadne razstave, potem lahko rečemo, da je Kranjska glede sadjarstva zelo vrlo napredovala, in da je ta stroka kmetijstva postala važen faktor narodnega gospodarstva na Kranjskem.

— **Povodom smrti** bavarskega vojvoda Maksimilijana sklenil je deželni odbor kranjski izraziti pri cesarskem dvoru sočutje dežele Kranjske, ter je po deželnem glavarju to prošnjo v posredovanje izrazil gospodu deželnemu predsedniku.

— **God cesarice Elizabete** praznoval se je v Ljubljani deloma v nedeljo in deloma v ponedeljek. Deželni odbor naprosil je gospoda deželnega predsednika pre-svitli cesarici posredovati čestitke in vošila dežele Kranjske.

— **Za obrtno šolo** ljubljansko imenoval je naučni minister Gautsch učiteljici za umetno šivanje in vezenje gospo Marijo Hlavka in pa gospico Ivano Föderl-ovo.

— **Cesarska 40letnica** praznovala se je minulo nedeljo dne 18. novembra na Dobrovi pri Ljubljani. Vdeležila sta se je razun domačinov tudi gg. okrajni glavar Mahkot in deželni glavar. Obširneje poročilo o slavnosti je v dopisu z Dobrove današnjega lista.

— **Nova knjižica** imenom „Iskrice“ spisal in založil učitelj Avberski Janko Leban, prišla je na svitlo v Katoliški tiskarni, obsega na 40 straneh šestnajsterke, petnajst za mladino primernih pesmic in povesti, deloma tudi z ozirom na 40letnico cesarjevo in stane samo 20 kr., s pošto poslana pa 25 kr.

— **Kmetijsko potovalno predavanje** o trtni uši imel bode tajnik c. kr. kmetijske družbe g. Gustav Pirc v nedeljo 25. t. m. dopoludne ob 9. uri v Podragi in popoldne po cerkvenem opraviu na Gočah nad Vipavo.

— **Stritarjevih** zbranih spisov došel nam je v roke snopič 60. s kazalom II. III. in IV. zvezka.

Rojaki!

Že mnogokrat poudarjalo se je v naši družbi, kako potrebno in važno bi bilo, da se osnuje podporo društvo za slovenske velikošolce na Dunaju in storili so se tudi potrebni koraki, da se obistini ta namen.

Slovenski klub na Dunaju je po našega vladarja preuzvišenih mislih skusil uresničiti ta namen o priliki štiridesetletnice njegovega vladanja; slovenski klub izdelal je pravila, katera so tudi že potrjena.

Ni treba natančneje opisovati nujnosti in važnosti tacega društva, saj je znano vsakemu, kako hudo se čisto godi našim velikošolcem, ki nemajo od doma ni podpore ni uspešnih priporočil.

Ne samo, da si izpodkopavajo zdravje, da morajo duševno delati na vse pretege, da s tem zgubljajo moč in čas za učenja odrivajo se tudi na pota, ki jih vodijo od poklica, določenega jim po dovršenih naukih ter se odtezajo na tak način narodnemu delu.

Temu naj opomore naše društvo; varuje naj velikošolca prvi čas bivanja na Dunaju reve in glada, daje naj mu priložnosti pridobiti si kako postransko opravilo, ki mu ne jemlje vse delavnosti in vsega časa.

Zavest, da smo s tem ustvarili preblago, naši narodnosti jako ugodno in nujno potrebno ustanovo, ta zavest osrčuje nas, da vstopimo pred Vas.

Prosim Vas tedaj, da pristopite skoro in obilo temu društvu kot ustanovniki, ali kot redni udje ali podporniki in da pošljete, — uvažuje, da društvo počne deliti podporo v štiridesetletnici Nj. Veličanstva, čim prej Vam bode mogoče svoje doneske pod nadpisom: društvenemu blagajniku gospodu R. Puklu, odvetniškemu koncipijentu VII. Zieglergasse 65 na Dunaju.

Ustanovniki plačajo vsaj po 50 gld. enkrat za vselej, pravne osebe (občine, društva itd.) po 100 gld., redni udje, to so oni, kateri prebivajo na Dunaju in v njegovi okolici vsaj po 3 gld. na leto, podporniki pa in to je lahko vsak, vsaj po 5 gld.

Za odbor:

Ivan Navratil.

Jos. Ciperle.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — V državnem zboru razpravlja se z izredno temeljitostjo že več kot teden dni postava o osnovi in ohranitvi kmetijskih posestev srednje velikosti, in vendar je bil v zadnji ponedeljski seji rešen še le § 4. po jako obširnih razpravah. Danes nadaljuje se posvetovanje o tem zakonu, jutri zboruje tudi gosposka zbornica.

Prvo vrsto novic tega tedna zavzima smrt vojvoda Maksa bavarskega, očeta naše cesarice, ki je v visoki starosti 80 let, minuli četrtek ob 1/24 zjutraj, dne 15. t. m. v Monakovim, nekoliko dni popred v drugič po mrtvoudu zadet, mirno zdihnil svojo blago dušo. Pokopan je bil na svoji grajščini Tegernsee minuli torek, dopoludne ob 8. Pokojni se je rodil dne 4. decembra l. 1808 in se je poročil dne 9. septembra 1828 z vojvodico Ludoviko bavarsko, ki je ž njim ene starosti in s katero sta pred dvema mescema praznovala diamantasto poroko, ker sta doživela v srečnem zakonu polnih 60. let. Pokojni vojvoda imel je osmero otrok in to troje sinov in petero hčer, namreč sinove: vojvode Ludovik, Karol Božjidar, in Maksimilijan, ter hčere: princesinjo Heleno udovo kneza Thurn-Taksis, našo cesarico Elizabeto, kraljico Marijo Sicilijansko, visokost Matildo udovo Trani in pa Sofijo vojvodico Alenconsko.

Ker se je prvorojeni sin vojvodov odpovedal prvorojenstvu zavolj svoje poroke z neplemenito Wallersee, nastopi sedaj pravice očetove drugorojeni sin vojvoda Karol Božidar, o katerem je znano, da je postal doktor zdravništva in da je celo mnogim vbogim na očeh bolnim pomagal.

Našo cesarico Elizabeto iznenadila je smrt očetova na otoku Korfu in zaradi prevelike oddaljenosti, ji ni bilo mogoče prihiteti k umirajočemu očetu in tudi ne k pogrebu njegovemu.

Naša država obžaluje pri smrti vojvoda Maksa — očeta cesaričinega in tugujejo s cesarico tudi narodi avstrijski. Za dvor cesarjev in dvorne dostojanstvenike zaukazal je cesar naš znamenja žalovanja v obleki in opravi za 6 tednov od dne 18. novembra do vštetega 2. januarja; na dan pogreba pa sta bila dvorna gledališča zaprta.

Pogreba vdeležili so se naš cesar, cesarjevič in pa nadvojvoda Ludovik Viktor.

Glede splošnega političnega položaja čuli so se zadnje dni iznemirljivi glasovi:

Navajalo se je pred vsem, da Ruska zopet pomnožuje svojo vojno na naših mejah, navajali so se glasovi iz ruskih časnikov, po katerih bi bila za prihodno spomlad vojska neizogibna, vrh tega pa so se ponavljali glasovi, da se ruši zveza Avstrijsko-Nemška, naglaševalo se je z novega, da je grof Taaffe nasproten tej zvezi. To novico je vklub ugovorov Pest. Lloyd-ovega ponavljala Nemška „Post“, katere se Bismark poslužuje mnogokrat v svoje namene in prav pomenljivo je pretenje tega lista, katero se glasi do besede: „Avstrija bode ali zvezi zvesta, ali pa je ne bode.“ To so silo jasne in mogočne besede, pa zdi se nam, ako Avstrija zvesta ostane sama sebi, da kmalu pride čas, ko za napuhom nastane padec.

Ogerska. — Brambovski odsek deželnega zbora je po daljnem razgovoru v obče pritrdil novi brambovski postavi, prav tako tudi klub vladine stranke.

Glede naših razmer s Srbsko čuli so se glasovi od več strani, da se kralj pripravlja potom nove radikalne večine iskati porazumljenja z Rusko in s tega se je sklepalo da Srbsko-Avstrijske razmere postanejo nepovoljnije. Te govornice so po srbskih vladinih listih odločno na laž stavi z dostavkom, da so tudi sedaj še avstrijsko-srbske razmere najprijaznejše.

Moravska dobila je novega cesarskega namestnika in imenovana je nato mesto oseba iz uradniških krogov, kakor so „Novice“ že začetkom kazale kot najverjetnejše: imenovan je namreč na to mesto podpredsednik c. kr. namestništva gališkega, vitez Löbel.

Levičarski listi kažejo se s tem imenovanjem nekako zadovoljni, ker ni imenovan pristaš česke narodne

stranke na to pomenljivo mesto, levičarji se celo vesele zavolj tega, ker se čuje, da nov namestnik ne zna česko.

Nemška. — Preiskavanje zoper Gefken-a zaradi natiskavanja dnevnika pokojnega cesarja Friderika ni ravno prijetno za kneza Bismarka. Gefken bil je namreč v tesni zvezi z baronom Rogenbach-om. Policija je tudi pri tem vršila hišno preiskavo in našla je pri njem mnogo dokazov tesne zveze s Gefken-om, pa prav tako tudi dokazov tesne njegove zveze s pokojnim cesarjem. Sedaj kaže se bolj in bolj neovrgljivo, da so besede prijavljenega dnevnika cesarjevega po vsem izvirne in prave, ako ravno morebiti prav dejanja niso bile navedene natanko po oni vrsti, po kateri so se vršile; dokazuje se pa tudi, da je Gefken prijavil dnevnik po izrečenem naročilu cesarjevem. Ta resnica zna biti knezu Bismarku še toliko neprijetna, pa zavolj tega se vendar nihče ne bode našel, ki bi je ne verjel.

Ruska — najela je na Francoskem posojila 500 milijonov rubelov. Nemška borsa, ki je imela strog ukaz, pri nikakoršnem ruskem posojilu vdeleževati se, zagnala je po naznanilu, da so francoski kapitalisti preskrbeli denar za to posojilo, velikansk vriš: češ da se bode porabil ves ta denar za ruske vojne priprave in da bode toraj spomladi vojska gotova. Ta vriš vporabili so Nemci v škodovanje onih, ki so Rusom posojilo s tem, da so ruske ruble ponujali pod tekočo ceno. Nekoliko dni kazale so se evropske borse nekoliko iznemirjene, pa kmalu se je pokazalo, da je ves vriš le narejen z namenom na denarni dobiček in potem potolažile so se tudi borse za toliko časa, dokler se ne bode kakovemu političnemu vremenskemu proroku zdelo primerno, zopet zatrobiti v trombo vojskino in si, vsled tako nastalega strahu zopet na suho spraviti nekoliko tisočakov ali celo milijonov. Naše uradne poizvedbe vsaj kažejo, da novejši čas Ruska ni storila ničesar, kar bi kezalo na vojsko.

Žitna cena

v Ljubljani 17. novembra 1888.

Hektoliter: pšenice domače 5 gold. 85 kr. — banaške 7 gold. 32 kr. — turšice 5 gold. 70 kr. — soršice 5 gold 75 kr. — rži 5 gold. 30 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — vsa 4 gold. — kr. — ajde 4 gold. 22 kr. — ovsa 2 gold. 44 kr. — Krompir 2 gold. 50 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 19. novembra.

Hektoliter: Pšenica 6 gold. 18 kr. — Rž 4 gold. 55 kr. — Oves 2 gold. 60 kr. — Turšica 4 gold. 54 kr. — Ječmen 1 gold. 22 kr. — Ajda 4 gold. 22 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 60 kr. — Seno 2 gold. — kr. — Špeh 1 kilogr. 44 kr.